

Verzuiling

De sociale kwestie werd rond 1900 een van de centrale vraagstukken. Welvaart steeg, er ontstond een burgerlijk cultuurpatroon dat de samenleving stempelde. Alle sociale klassen (arbeiders, middenklasse en hogere klasse) gingen gebruik maken van de pers als communicatiemiddel. Aan de ene kant was er sprake van ontkerkelijking, aan de andere kant was er sprake van een krachtige religieuze herleving. Strekte zich uit over het maatschappelijk leven van de gelovige. Er werden verenigingen opgericht met een katholiek stempel (voor boeren, middenstanders en arbeiders bijvoorbeeld). De organisatie van andere groepen (socialisten, liberalen en protestanten) kwam minder snel op gang.

Verzuiling is een sociologisch begrip, waarmee bedoeld wordt op de verticale structuur in de samenleving, gebaseerd op één of meer karakteristieken.

Deze verenigen de samenleving niet alleen, maar brengen ook een scheiding aan, doordat iedere zuil zijn eigen kerk, omroep, krant, vakbond, politieke partij, woningbouwvereniging, scholen, zorginstellingen, sportverenigingen of zelfs bedrijven had. Voor het midden van de 20e eeuw was deze situatie zelfs zo frappant, dat bijvoorbeeld bepaalde winkelbedrijven alleen personeelsleden aanstelden die lid waren van een bepaald kerkgenootschap. Dit leidde tot grote culturele verschillen, niet alleen binnen de grote steden, maar ook in delen van het platteland, met als resultaat dat hele bevolkingsgroepen naast elkaar leefden zonder veel contact.

Het is niet altijd mogelijk zuilen strikt te definiëren. In elk geval kunnen een Protestants-Christelijke, een rooms-katholieke en een socialistische zuil onderscheiden worden. Ook kan men de 'liberale' of 'algemene zuil' waarnemen, hoewel sommige liberalen claimen dat er nooit een liberale zuil is geweest. (De liberalen waren tegen de verzuiling). In de jaren zestig trad de ontzuiling in. Anno 2004 is de verzuiling zo goed als verdwenen, hoewel een aantal 'restanten' van de verzuiling nog steeds bestaan, bijv. de verscheidenheid aan (publieke) omroepen. Sommigen menen dat bepaalde Nederlandse islamieten er bewust voor kiezen om zich terug te trekken in een eigen zuil.

De volgende tabel toont de belangrijkste organen van elke zuil.

	Protestants-Christelijk	Rooms-Katholiek	Socialistisch	Liberaal, neutraal
Partij	ARP, CHU (opgegaan in het CDA);	RKSP, later (na de Tweede Wereldoorlog), de KVP (opgegaan in het CDA)	vóór de oorlog, de SDAP, daarna de PvdA	Liberaal Staatspartij de Vrijheidsbond (LSP), Na de oorlog: VVD
Omroep	NCRV (niet-vrijzinnig), VPRO (vrijzinnig)	KRO	VARA	AVRO
Vakbond	CNV	NKV (opgegaan in FNV)	NVV (later opgegaan in FNV)	ANWV
Krant	Trouw, Friesch Dagblad	de Volkskrant, de Maasbode (opgegaan in De Tijd), De Tijd (samengegaan met de HP), regionale RK kranten	Het Vrije Volk	Nieuwe Rotterdamsche Courant en Algemeen Handelsblad: samengegaan in NRC Handelsblad
Overig	Vrije Universiteit	KUN (thans Radboud Universiteit)	Rijksuniversiteiten	Rijksuniversiteiten

Nijmegen),Katholieke
Hogeschool Tilburg
(thans Universiteit van
Tilburg)

Bron: <http://nl.wikipedia.org/wiki>